

Силабус
навчальної дисципліни
Теорія та практика дизайну
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Спеціальність: 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Белова-Олейник Юлія Юріївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fmkt0/structure-fmkt0/kaf-prof-osvita-trud/composition-kaf-prof-osvita/bielova/
Контактний тел.	095-46-64-591
Е-mail викладача:	uubelova1973@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 14.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	26	24	100	Залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: дизайн, теорія дизайну, практика дизайну

Мета та предмет курсу: Метою викладання навчальної дисципліни *Теорія та практика дизайну* є формування теоретичних знань та практичних навичок у галузі дизайну, створення візуальних рішень, орієнтованих на естетичні та функціональні потреби сучасного суспільства. Розвиток креативного мислення, розуміння основних концепцій дизайну та застосування інноваційних підходів до створення дизайн-проектів.

Предметом вивчення курсу є основні поняття сучасного дизайну та особливості його розвитку.

Компетентності та програмні результати навчання:

- ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- GC 5. Ability to search, process and analyze information from various sources.

- ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.ЗК6.Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- GC 6. The ability to learn and master modern knowledge, to apply the acquired knowledge in practical situations.
- ФК 1. Здатність усвідомлювати наявність інтеграційних процесів як умови існування та розвитку соціально-природного середовища.
- PC 1. The ability to realize the presence of integration processes as a condition for the existence and development of the social and natural environment.
- ФК 7. Здатність до творчого процесу, а саме: генерування ідей, висування гіпотез, фантазування, асоціативного мислення тощо.
- PC 7. Ability to the creative process, namely: generating ideas, proposing hypotheses, fantasizing, associative thinking, etc.
- ФК 8. Здатність до виявлення суперечностей, перенесення знань й умінь у нові ситуації, відмова від нав'язливих ідей, подолання інертності та надмірної критичності мислення, незалежність суджень.
- PC 8. The ability to make an evaluative judgment, develop artistic and creative inclinations and abilities, acquire effective knowledge of form-making, coloring and ornamentation, the method of creative search, the figurative language of plastic arts, and the technologies of artistic processing of materials.
- ФК 9. Здатність до оцінного судження, розвитку художньо-творчих нахилів і здібностей, оволодіння дієвими знаннями з формотворення, колористики й орнаментики, методикою креативного пошуку, образною мовою пластичного мистецтва та технологіями художньої обробки матеріалів.
- PC 9. Ability to use information technologies and modern multimedia tools in the process of working on the project and its presentation.
- ФК 11. Здатність визначати властивості та здійснювати добір конструкційних матеріалів для виготовлення виробів.
- PC 11. The ability to determine the properties and carry out the selection of structural materials for the manufacture of products.
- ПР 5. Володіти сучасними теоретичними та практичними основами методики технологій, гурткової роботи у закладах загальної середньої та позашкільної освіти.
- PLO 5. To have modern theoretical and practical basics of methods of technologies, group work in institutions of general secondary and out-of-school education.

- ПР 14. Добирати та застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування ключових і предметних компетентностей учнів; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

- PLO 14. Select and apply modern educational technologies and methods for the formation of key and subject competencies of students; critically evaluate the results of their studies and the effectiveness of the lesson.

- ПР 16. Демонструвати навички адаптації та дії у новій ситуації, працювати на постконфліктних/деокупованих територіях.

- PLO 16. Demonstrate the skills of adaptation and action in a new situation, work in post-conflict/de-occupied territories.

- ПР 18. Демонструє навички застосування базових військових знань, прийомів самозахисту та домедичної допомоги для забезпечення особистої та колективної безпеки.

- PLO 18. Demonstrates skills in applying basic military knowledge, self-defense techniques, and first aid to ensure personal and collective safety.

Зміст курсу:

Тема 1. Поняття та історія дизайну. Дизайнерський продукт. Термінологія дизайну. Еволюція дизайну від витоків до сучасності, основні етапи розвитку дизайну. Визначення дизайнерського продукту, його роль у суспільстві. Основні параметри створення дизайнерського продукту. Загальні критерії сучасного дизайнерського продукту. Різновиди дизайну. Головні особливості дизайну. Матеріали у дизайні та їхнє історичне значення.

Тема 2. Основні стилі в архітектурі та мистецтві ХХ ст. Провідні стилі ХІХ-ХХ століття. Напрями дизайну: декоративний, раціональний, органічний. Історичний та синтетичний стилі. Вплив стилів на архітектуру, образотворче мистецтво та літературу. Символізм, естетизм, фовізм, японізм, еkleктика, модерн (ар-нуво, флореаль, сецесія, ліберті, югендстиль, Школа Глазго), модернізм, експресіонізм, кубізм, футуризм, абстракціонізм, конструктивізм, тоталітаризм, екзистенціалізм, постмодернізм, поп-арт, сюрреалізм, концептуалізм, перформанс, нонконформізм.

Тема 3. Колір. Колірні контрасти. Аналіз основ колористики. Характеристика кольорів. Психологічний вплив кольору. Види кольірних контрастів і їхнє застосування в дизайні. Колірне коло Йоганнеса Іттена. Первинні, вторинні та третинні кольори. Контраст кольірних співставлень, комплементарних кольорів, насиченості кольору, симультанності, кольорного поширення, світлого та темного, холодного та теплого.

Тема 4. Матеріал і текстура. Принципи композиції. Основні матеріали у дизайні, їхні фізичні властивості та текстури. Вплив форми на естетику та функціональність дизайнерських рішень. Поєднання текстур. Основи форм: квадрат, трикутник, коло. Пропорції та співвідношення. Композиція. Закони композиції.

Тема 5. Камінь у дизайні. Класифікація та властивості каміння. Основні ювелірні матеріали. Історія використання каміння у дизайні. Види каміння, їх класифікації. Фізичні та естетичні властивості каміння. Застосування каміння в ювелірному дизайні.

Тема 6. Дерево в дизайні. Класифікація, властивості та будова деревини. Історія використання деревини як матеріалу дизайну. Класифікація деревини. Структурні особливості та властивості деревини. Застосування в меблевому і предметному дизайні.

Тема 7. Кераміка в дизайні. Кераміка різних епох. Класифікація та декорування кераміки. Історія розвитку кераміки. Різновиди кераміки. Техніки декорування кераміки. Застосування кераміки в сучасному дизайні.

Тема 8. Скло в дизайні. Історія скла. Дослідження історії створення та використання скла. Фізичні характеристики скла. Роль скла в дизайні. Розвиток лемпворка.

Тема 9. Метали та сплави в дизайні. Історія металів та сплавів. Будова металевих матеріалів. Історія використання металів у дизайні. Класифікація сплавів. Фізичні властивості металів. Роль металів та сплавів у сучасному дизайні.

Тема 10. Проблеми розвитку дизайну. Комп'ютерна графіка в роботі дизайнера. Основна проблематика сучасного дизайну. Екологічність та адаптивність дизайнів. Комп'ютерна графіка в процесі створення дизайнерських рішень.

Тема 11. Перспективні матеріали дизайну. Пластичні маси. Наноматеріали. Композиційні матеріали. Сучасні інноваційні матеріали. Властивості матеріалів. Перспективи використання новітніх матеріалів у дизайні. Пластик, наноматеріали, композитні матеріали.

Тема 12. Графічний дизайн. Створення дизайн-продукту засобами Canva та Adobe Illustrator. Практичне опанування інструментів для створення графічних продуктів. Творча робота з програмами Canva та Adobe Illustrator.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), наочні (відео та фото), практичні, мультимедійні, самостійне спостереження, опора на життєвий досвід здобувача, проблемного викладання (проблемна дискусія), виконання проєктів.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-sayt.pdf>)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)

65-89	Добре		BC (добре)
50-64	Задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація) Базова

1. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник. Харків : ХДАДМ, 2023. 320 с.
2. Іттен Й. Елементи образотворчого мистецтва: Навчальне видання щоденника. Пер. із нім. Я. Іваненко. Київ: ArtHuss, 2023. 168 с.
3. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навчальний посібник. Пер. із нім. С. Святенко. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с.
4. Іттен Й. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугазі та інших школах. Пер. із нім. С. Святенко. Київ: ArtHuss, 2021. 136 с.
5. Олійник О. П. Теорії та концепції дизайну: навчальний посібник. Київ: НАУ, 2020. 256 с.
6. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2022. 238 с.

Теорія та практика дизайну: збірник наукових праць. Технічна естетика. Київ: Дія, 2015. Вип. 7. 294 с.

Інтернет-ресурси

1. БДПУ MOODLE <https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=210>
2. <https://www.nbuiv.gov.ua/>
3. <https://naurok.com.ua/>
4. <https://vseos>